

Nr 370.

Av herr **Ståhl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 75, angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 till årets riksdag rörande riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken å s. 310 och följande framhåller departementschefen: »Det är uppenbarligen av vikt, att ett förtroendefullt samarbete härvidlag kommer till stånd mellan jordbrukarna och de organ, som skola omhändervä den statliga verksamheten på detta område. Rationaliseringsåtgärderna böra därför om möjligt planläggas och utföras i samråd med jordbrukarna. För att ett dylikt samarbete skall kunna genomföras är det bland annat nödvändigt, att jordbrukarna bliva representerade i organen för den statliga verksamheten på detta område på ett sådant sätt, att de bliva i tillfälle att aktivt deltaga i arbetet och tillika ha garantier för att deras synpunkter bliva tillbörligt beaktade vid de avgöranden som träffas.»

Vad departementschefen här framhållit synes vara speciellt viktigt då det gäller att genomföra den djupt ingripande och synnerligen grannliga yttre rationaliseringen, som på många håll kommer att omgestalta äganderätts- och jorddelningsförhållanden i våra bygder. Under sådana förhållanden är det anmärkningsvärt, att departementschefen vid utformningen av sina konkreta förslag icke fullföljt här angivna, ytterst väsentliga tankegång. I stället föreslås lantbruksnämnderna komma att bestå av sju ledamöter, av vilka ordföranden och två ledamöter skola utses av Kungl. Maj:t. Därtill komma såsom självskrivna hushållningssällskapets sekreterare samt lantbruksdirektören. Endast de återstående två skola sålunda representera jordbrukarna och i detta syfte utses av hushållningssällskapens förvaltningsutskott eller årsmöte.

Visserligen representera hushållningssällskapen en stark lokal förankring, men det oaktat måste sägas, att denna sammansättning av lantbruksnämnderna icke kommer att bli en tillräcklig borgen för det intima samarbete med jordbrukarna, som departementschefen fullt riktigt anger som en nödvändig förutsättning för jordbrukspolitikens lyckliga genomförande. Det gäller att i detta syfte ge lantbruksnämnderna en starkare förankring till jordbruket och dess organisationer. I sitt remissyttrande har Riksförbundet landsbygdens folk framkastat tanken, att den fackliga rörelsen i varje provins borde äga rätt utse ledamot av lantbruksnämnd. I ännu högre grad gäller detta jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse, som numera spelar den viktigaste rollen för vårt lands jordbrukare och

äger största tänkbara anslutning och som därför säkrare än någon annan organisation kan förmedla kontakt mellan å ena sidan lantbruksnämnden och å den andra det praktiska jordbrukets behov. Så mångförgrenad som till jordbruket hörande verksamhet i många provinser är och så olikartade som dess betingelser ofta äro, böra jordbrukets egna organisationer äga möjlighet att utse två ledamöter i lantbruksnämnd. Dessa två representanter synas lämpligen böra utses av den ekonomiska föreningsrörelsen i varje län, varvid föreningsnämnden torde vara mest ändamålsenliga organ och varvid bör tillses, att valet träffas i samarbete med jordbrukets fackliga organisationer, Riksförbundet landsbygdens folk och Småbrukarnas riksförbund, samt att inom vederbörande provins förekommande huvudtyper av brukningsdelar bli representerade.

Med åberopande av vad som här anförts får jag föreslå,

att riksdagen ville besluta, att lantbruksnämnd erhåller följande sammansättning:

Ordförande utsedd av Kungl. Maj:t, lantbruksdirektören och hushållningssällskapets sekreterare självskrivna, två ledamöter valda av hushållningssällskapets förvaltningsutskott eller årsmöte samt två ledamöter valda av den ekonomiska föreningsrörelsens nämnd enligt de principer, som ovan angivits.

Stockholm den 26 mars 1947.

Manne Ståhl.
